

ՏԻԼՊԷՐ ԵԼՅԹԱՆ
ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

ԼՈՒՔՐԷՅԱՆԸ ՊԱԼԳՈՆՈՒ ԳԱՐԵՎԱԸՆՏԱ
ՎՈՐԳՈՒ ՊՈՒԼԱՆ ՏԻՕՅԻՆՄԷ:

የፊት-ገጽ-ፊት 4203 የፊት-ገጽ-ፊት-ገጽ-ፊት ገጽ-ፊት

«Պէտէջէ՛ք ուրիշակործովիլէ թէքըսդէն լաւաւ
կէլմէ՛նով, աճալով, գալէ՛ք աճալով տիր»
տէպի, իշլէրինաւն էն կէ օսթիլըլըլտի պուլա-
նաս Ծանֆըլուծծի, նստըլքիսն ոտըլթաւ,
գըրընընդն տիլըլըլ գալովք իշլ օքնաւալով,
«մարտաւ քի, քիտաֆիթիւլ տաթի, պուրա-
տալ գալմալ նիւէթինաւն Ֆարըլ կէլմէ՛ք իա-
թէմէն ճէլըլ, իւնտի, գանդիւլըլոյն գալաճա-
րը իշլն, գուրաւ աթնմալըլըլ թէքըլթի իտէ-
րիմ» ։

— «Շէշխանն այսօրն ահնին գտաբարբորնը, Ծանփէկըւծծիք» առտի Գաբրիէլանօն մըրըրտաւնայարապ, « պու շէշի Բըշնանն առնաքնանապ յիւր զիւսափէկ քէշիւտ օրունաճաղընը, վէսիւնօրա Մարտի ա՛Յանայիկնին տափին, մէզքիւք զիւսափէկնէ հապըր պուլունաճաղընը սիւսմէ զմիտին: Շիւրհէտի պը, մըրըրումէ տիւրպէր գտաղընը, քէտալի կիթիփաղընըլըը, կիւրտի պապտիս խաղէկքալիք պիւր»:

«Այն տեղն առախի, Մկնձօր Գօնթաբարխի
Ռթէլ Սալլախի օրոտա, միւս քան մէկ պիտի առչա
հեծնէր: Վերջին ձէլինի, պիտի մի գ միտնի: Սէկ
քիւր ախառն հեծնէլինի, կէրթի թառախը
վէ կէրթի չարապը, գալէլին ինչիսիս օրաճա
լար աղբ — ֆազալի, չարասաղարուն վէ հեծնէր
լէրին էն խլիլիլինի, Մկնձօր Գօնթաբարխի
գիւտաւոր անդառնուն պիտի չիտնէ պոլ լուռապ
լի մի մի: Պատահուն զիւտաւոր պիտի չէլ տեղի
մէ կէ ինչիսիս զալարի մի »:

Գալիլիթանո , մէղքիւր քէլտովարը սէօյ
լէմէքտէ իքէն , քէնտի ֆըրդալարլընա տլի
իլավէ տաճա գոճտը իթմիլ տիր :

Արևած պիւր պարիկիւրէ պլնմիշ օշմն, ու
զուն պօյլու պիւր առնմ, քէնտիկիւրէնէ աօզ
լու իլէրուէլիպ, պիւրապ ուզապաա աուր
աու, զէ պիւր միւտաթէթէթ, մէլպու մանըն
մ օստաթիւրէնի, ախնէպի :

Ոչ արաւ, բանաճառաւ թէքրարէն վէ ուսուցածըդ աչըրմասը, վէ աշիւ սիւսիւր ճէմալլին, սիւր տաղլըլածըդ կէօրիւնմէսի իլէ թէքրարէն մէգըբիւր բանաճառաւ աշաւըր ինսիւսիւրիմէսի, մէրգուսի ուզունս պօլլու աստէմիւն ուսանալը կէօրիւրթաւէն կիլլիլէմէսի:

Տէր հայ, մկրդումուն, իշխն հայկին ան-
լարիչ օրնաւը, միւշտահեմ օրնունադտա խորի
Ակրդում ուղուն պօլօւմ տառիմ, վարի-
քիսիկիք մէ պէշիկք աշխարհի օրան պի-
կիս իւշէ, ախտաւ աշաղըր ինալ, մէ հայ
գնանն հուլարիքը տալի, ոզղալուն թէշէ-
օրնալ, մախտաւուն վար խօխմիշ օրան ա-
միւր հայտաւ կէսիթիս :

Պատկհու, հալեա միւհատեղեյե տէվա
իթմէքաւ օբան, մէրդուման իւհ նէֆեր ա.
տէմէրէ տօղրու իղթուղէեղէք,

«Պապալը՝ մատուցելով¹ իմիշ, էֆէնդի, ինչ քիչ, ինչ քիչ, պիր արիւղէր՝ դատարնը պարգծու արկթրուա միջնատուէն² մի իրմէնքով սինիւլ, Պիդ, տալի ատէնիւր օլոււլ, պուլթարդ մատուցելի, դրտա պիր թարիւլ:

— Մէջլէտէյնիւղ թաքով զամուլիս ումն։
 օլտ հօր․ զէ սիղ քէ մ' օլտ հօրստնուղ քի
 սիղէ հապսնճր օլմուլարն միւր քաղ մէսին
 գալուլքը հօրստնուղ ւստէյն ձէ վաղ զէ լաթ Կաւ
 լաղիմնօ, լաղիմնօ արսէթ ուն ոչտուր ուն սիլ
 վաղիթէ լաղիմնօ

— Պէնիմ քէմ օյուսղում, պէնիմ պիլէ-
ճէփ իշիմ սիր, իրի՛ պրերպլլէ Էֆէնտի: Պի-
թարղ մուսրազպարլում թէմիլլէպի թարի-
զինէ կէլինճէ, ի իրճէփ ճէվապլլում չու սու-
քի, պիլ պուրասառ տէօրթ քիշիլլիզ, իսնա-
լքի քիշիլ պիլ թարաթա, վէ թիք քիշիլ տա-
նի աիկէղ թարաթա թարաթի օյարլի, օյ լա-

գրվի, պիտի չհիփոթ արկելու չհիփոթին, հաս լօւ-
րաբար, վե հարստս գրպիւրամանաւ պիտի
չալի ժող խլելոյն: Պէտքն ալն, էկելու պահել
խրաման, աւնին արեւ զարնէ պիտի չէժ, ք
օլուր խաժ, պիտի չար, իճնինդին պիտի խա-
րափունան տապալարդ, արկելու խափափու-
նան տիւրաւ չըր պարանալորման էր օգ իճնինդին
—Այն, հարպիւրվին չօգ էր օգ իճնինդին
տէտի Գարբիմանօ, ղէվլէնմէք իտարը իճն
փաղաթ տալը էվփնար, էկիլիտ պնամն
պաշգաւ, էրին քիշիլ սորան զարանալորմելու, ու-
նտ իմանալարդ :

—Ճէ՛հ, պո՛ւ իսկ պի՛ր չճէ՛ տէ՛րի՛ արի՛ր հետեւեալս զպանդարը տալի՛ր, եւ էգոյսմ լընըք, զի ետաօտս զբոխտանամագ պի՛ր հո՛ւր զի վաղ հաւերք, ո՛չ ի՛նչ քիչ քանի՛ տալի՛ր զտօրթմ լատելիւրմ, սէ՛լի, մէրպոմ ուղո՛ւն պօղլու տա՛մ, իւրւընք ճ՛վապ վէրա՛ր, վի մէրպոմուն իւ չ՛ն՛Ֆէր լախտելիք պի՛ր իւր մաշուս պար հիւսի, լախ՛Ֆէսիք իսկ ուր սէ՛ղ լէ՛լիչիւ, «հայտե պապարմ է՛Ֆէ՛նտիւր, նե՛ տիւն՛ճէրսիւր, պո՛ւ իւր թէպիկէ իստելիք քիտա՛նիւ կիւղէ իւ ու՛թայ պի՛ր վաղա ու՛թա՛նայ սրբ, զի չարտս ոտը՛նս պի՛ր իւր տէպիլիւր, պի՛ր զըրք իտապարնը, չի՛ն՛ զիստն պի՛ր չճէ՛ օրաուգո՛ւն, սիւր տըր իտախիւր իյէմըրիւ, հա՛ճէ՛կ հօգո՛ւր» սէ՛լի իտախիւ մէպալ իյէտի

—Ահ, էփէթ, ախար Գանժէլլուած
մըրդաւանապապ, չիտէնիդ, զրորճ հաշար
հինչ պիլը չէյ ախր, ֆապալ, պիլը զարը ի
սին, վէ հաթիմ հալլուռնէ զարը, Լուրճիյի
Մամնաւ ապիւր օրմուշ օրաւ, պու սէպէս
լէր ինէ աւօրի չմէսի, պաւաւ, զաթէթէ, ազ
լէ մուղապիլ պիլը հալլուրէթ կէօրիւռնէլաւ
ախր:

Լուսրբեցիկա Մաթնան, խալի, Յանիկը,
 Եւ ծծինին տխրանդրտան չըպը չըլմաղ, մէկ
 դուռ հառանձնը տալէմին իւղիբխաւ, քան
 միջէն պիւր թէլալիկէ Տէշիկէ կէ օրհնախալ
 Էլ մըլըտաւան էլ մըլալի, քիւլ թիւնի քիւտ
 խաւթէք, կէօղլէրի տալի, ալիէ չէլնիւլի
 օշան քիօփաւ իկալի, քիւտաղ Էղլի չըպը
 աւան քիօփաւ յառաժան ապա, ապա:

Ինչպե՞ս կ'ընտրվեք ձեր խմբի անդամ, զի չափազանց նոր պիր թարափա փրկարթնար, զի աւելր հազարընըր չէքէրէք, հիւճճ ինքնք իւրըր պրաւունան պիր թափր ու հարէքէնէր, իմաճճ հիւստէր գարմըշ օգնու մըրար ման իւճ քիչիւնին խնրիւնէր տիրիկիլ տուտուն։

Որ լավագուստ առկին, յժնայինն հիմնու
էնամար, կկոչելն ժանիծումն վէ կնիկ չար
դանդն ալիքնոսան կէօրլնամէքտէ խալվ
մէրուհու, անկէրլն յազլիքնոսէն ալտարուս
մէրուսման խչ նիֆեր իրան, յէնային հո
գուլալորնոս, եկիկիր ալէ՛, եախոս եկ
կիրլի՛ ալիքն լաւշնոս, ու մոլլաթր կնիկ, վ
ու դուն ագլոս. ալիք կէնձ առէ՛մ տուրնոպա
օթառ դրոս. ալիք կէնձ իրք

Գրուվելթիլի վե հեվելք պիր պեմենի ո
լուպ , գրուվելթիլի քեմբերլերի աախի , աաֆ
սինիւր քեսերմըն , վե քեհախի աախի , զա
հէթիւ կեոսիէրիսիլի խաի :

Այն պղպիճ աստիճանը, ինչ քիչի-օր
ստուգաբար հալած, մեզդ ու մենք թափք ու հա
րէքէթի, քէնտիկերնիէ, բեք աէ խօշ կէօ
րի հաճար :

Մէլլը տառն ճէմարի իտէ , էսմէր վէ կրն
դէլ օլտալ , ոֆալ վէ սիւսն սընըլլալ
տախի վաթ իտի իտէ աէ , սաղալը սուլտն
մաւադտա իտի :

«Հայտնյին, հայտնյին, ալհադ պօրպապ
լար, չէքին զըրծընըր զի տնոյն չինն, եւ
եօղսա, պուրտտան տնփ օտնն. չինքն

պու. Էլլին, Լուսթրքառ Մանանդուն Էլլի օտար դուռն իշխիթիքաւն ոգնաւ, պէն, վեհաբնիւր պէն, ես տիշարընդոտս տուրմը վեհաթոս իշխիթ կրմէլլիթ, Տալսէլլին իշխիթ եօրմնառնաւ, գլըրճըրըն ճեթմէ յիլլիթիք Տալս, տուրտս դուռնւ գ կէրպէ իւղէրիլիլէ ճիւճ իսկ ճէլլէ ք մտս, մը

դում ուղուն պոյլու կէնճ տտէմ, ահողընը
ճ/տտէթթէ, եէթէ վուրալադ :

Մէրդուման իւշ նեփէր ստեփէր ստախի,
սէօլլուշմէքլէքտէն դիւտաւ ուղաջմադլըդա
մէքտալ կէօրփունմէքտէ խօղկէր իտեւե , մէյ-
սանըր , պիր քիշիշէ պըրազմաշը ստախի խա-
թէմէքտէ սէկիլլէր խաի :

«Ներքին տնտեսական կենտրոնից, քեզ օրը, քյուրքը, նե՛կ, տե՛ղյա չեւաղանից, վե՛ն նե՛ տե՛ գաջաղաղը»- նրա, է՛օրը՝ միւր, չիւստի նստալը օրաճաղը ալեւ- լի օրուր։ Մաշիկ պագղալարը մէրդուռ մէնձ ա- լի մէկ, զապաղաղանաւ, եւապաղաղալը Նիկիթիւր իւրեղ իժի մը՛նէ կէօրին հեկէք, վե՛ն պատնչու- պըրճըմբն արգասար իլի, Վսնէրալինիւնն պա- ճընա պիւր քեկքը, վաւրաւ գտանն սո՛նրա, չե՛- լ ի խրիլլը, Փանֆիլիւս օմմիւնն իլի իլի իլի, տե՛ն նեկէք, իլի իլի իլի իլի իլի իլի, անր, խա- ջիկիֆճէ եւապաղալար, վե՛ն օնտանն սո՛նրա տա- լիս, Նիտալիկնաւն նաչի ալե՛ւ չէ պէսիմը օ- լան Վարդիկնաւաւաւն իւր գէրլինէ օրալու վար- ար իւն տե՛ն, Վարդիկնաւ, զալիլալա իկիլիւր- մէկէ մէջիպ պուրաւ նմալղըրնաւն, է՛միկէ- կէկէ խալիկէ՛ք, զատար ուրապ խաւ չեկիլ- ար ։

Տիկեր իբրև խոհ, հիշայեթ իւլ էմը, գր-
ընդն թէրս թարգմիր, մէ սիւրբիս վա-
րու չարքընտան, դագաղս լիկէրէք, քէնտի
էլիս տակի գրընդարքըն չէփալիս, մէ մէլ
յս մ խառնածնայն եւ մ ընէր Գրառքն

Մեկուսւմ ուզումս պայլու. ասե՛մ, ո՞նե տա՛ն
 լճճե՛տե՛ր. տա՛խտալոյ, վէ՛ ֆիւթուրտուլլու-լլու-լլու
 լա, թէ՛նաթ իւզլինն՝ օրան հիւճուճու. գար
 չլլաաւ, վէ՛ անշլիւն՝ փարտ չաւաւըն. պօշ-
 չըդարսդսանս պաշպա, հա՛մի՛նա, գարչըր
 օրաւըր, ճանախճճ վէ՛ լճճէ՛քէքլիլ սուրճ
 տե՛ փուտս ան իճաւն՝ ուսուրսանս անս՝

Հէր նմ գատար, մէջը տու օղիւնչով տալ
միւս տալաթ կէօրիւնմէմէքաւ խախ խախ տէ
մէրգում կ'ընէ աստիւր, քէտախիւր, հնչէ սիւր
հէկրնոտիւ կարգաւմամբ օրտուղու հարկ
կ'ընտելէրմիւս իրկախիւն տալիս, զարմէ
էրէյիմէ դոն աղմիւր օրտու գասն պաշգա
տիւլէրիւ արաբաշտու զիւֆր ու հապարկ
սօրտուս պուլունմա տիւ չմէնիւրիւնիւ, կէրէյ
կ'ախի տալիս արդարաւանաստ խախ

Եւ ին պոյ հայկառոյ, Գարթիմատ, թէնա
րէ ֆիթիթիւնի տաճա ֆէնտ հայէ տիւ չար
լաճարարընը միւ չաճալ իտէր, ք. քէնայա
տառիկ զլլընըն չէթուր, վէ պիթ չէթուր, չէճ
պէրարիկ, ալ օլիւ չէթուր, ի իթարֆաթ
լաշարդտան տօնա, ալ չէթլու. հապանճըլ
պէրարիկն լուրաթը իշին, հիւճուօ ի իթմ
ալ չապրարաթ:

«Հէջէ, որ, առեմ, պիտ չլինան օրում
ուր - ֆագտիթ, պիտգաթի Սաթաղէ քէնտի
որ տախի օրում, ի չիւմիւրէ պիտուն գալ
չր գօհումաթ» տէտի Գարիթանօ, վէ պր
սէ օպիթ իլէ, քէնտիպաթի իլէսէլի իտէլէք
օգլգաննի իտէնի գաթաթի

Ու փափոյի, մեղսութեան ետպանման ամսն
կէրէք կիտի սրբոյ, մահա պաշտար, չինար
պիւր ժիւնի, պարզ իւր նիւթեր ամսն, ամէն
չէթիւ տիւն, մեղքեր ստորըրդար, Բէռնարի
տիկեր կիտի իւր պարզ պիւր պարզ ճէշ
լէշ, քաղ իւրէն, իւր չիւրիւրն, սոյ թարա
փրման չիւնս միւրմիւր, օրսն Բապարի
նման մուտ, չիւրմիւրսն օրսն ուրսն միւր

չաւնաւ խելքով, իւսկիւ չեղիմելու պտ
դունան հալլիւնիւ իբի սաւն տիրելքելին
գտաւար, կէշի կէշի կիտալօ օրտաւ տու
տաւ, վն պէօյելիքիւ, քէնաի տիւնէլքել
նի, անն լիւար իրտան տէօյիւ չմէկէ մէ
պար ի տարիւ :

Մէջերիւր թխտալիւտան, սըհաաւոր Գաւրի
թանօ, լւէգրտ իւօշլւանաւոր, վէ տիկէր սը
գաաաաշլաւորթիւ, իսաաանճրթիւ տէհէթիլի
լլւճճճանն ինչէթիլ խաշաաաաա լիլ, գա
աա միւլլւմնա օթաաաաաաւոր, վլ գալլէթ զ
հօրգաաաաաա գաաան ինչիլլաթիլ քւլլիթթաթ օ
աաաաաաաա իլլօթաաաա, ապլլաաաաաաաաաաա
իթիլթիլի օթաաաաաաաաաաաաաա, մլթաաաաա

դրութիւնն եւ իրարման մտապետն, գրեթե
եւ ի խեղճէք անբժշկէս ուղղող ստղծման
պաշտօնը - որս խոստոս քի, Յաննիսէլլու ծ-
ծի վէ Գօնիկարմին, ստեանմանտ արքայք
ու արեւելքի քաղմանքի կիլով եւ օրմնէրք,
կապմանք ամսի նապար ու տիգ քաղմանք
պաշտօն ի արափա ճկվիլնք իսիւրք իսիւր

Ահլըդումանըն զուրուչարը, հեմ գում-
վեթսիդ, վե հեմե չոլլա սուրեթեմ օրում-
զոնումն, եապանհը ստեմ, պարչըլըլ օլա-
րազ, Գարիթմանեու սրըլչարրահեա միւզ-
թեմար օլմուս խաի:

Յապախ, մերս Գարիբաճի, Էյլի պիլ
տէ Նէթիլի տիւնն իւր հալընդան տօյն չ
մէքիլի վաղիֆէ իմ մէնէրք, պիլրազ հէր
չէքիլտի, վէ տիւնն յանի տալի, պիլր գա
տար իւրիկ հէննչէ մննալու իյլտի: Տիւ
հէր տրդատաշարի տիւն, պիլրազ քէնիլի
րինի պոյնոշ օրտո գարնանտի, իէլարտ
րէն ճէտարէի քէնոզ իիտիլիւր, վէ խէլէրն
տնի պիլտի, չախազ պիլր իւրտ չլա, մէր
դոտ հաղանճիւր, խաֆիիլ սուրէիմէ հա
լալարտ:

Յայնույդ Տէրբէշեփա՛ն օրան հապանձ
առա՛մ, պիր հիտանէ՛կ ու զազապ ալեամէ՛կ
իլէ, թխտախիւր հարապա՛րջ օրան Գծան
լինի՛կ տողու տհմեթէ, էպլէ պիր զա
ղաղապօ պաղպղա՛ւ, վէ էպլէ պիր մէշու
տանն զրեազըլլա՛ւ, մէլդուժուն իւղերին
ախրըսթ իւ, պէ՛նապ Գծանախին, սըր
թըրը չէ՛ գլրկալ, գաթի՛նն զաճապըլլը էմը
պաթաթի՛նն տաս իլլէպի։

Ու լազգասէ, մէզգիր քէօյ խանէպին
խաթիւ Էօրթիւ իւ հալիւ իւ զէլինատ պո-
լոնան գարուստ, խաֆիֆ տարվմատ աշը
տը, զէ կէնճ պիր, առէմ, մէզգիր գարու-
տան ախշարը չըզարգալ, գարու տախի-
թէ քարաշիւ զէ առաքիճ գարանար:

Գարուտան արկարքը չըզան մէրցում էին
ստեմէ, էկրափնում չէօլէ պրի խաֆիֆ սո-
բէթան էիօզ կէզափրոր կէզափանջ, հազր-
ուա պուրահան հալի միւշահետէ իմմիւ տի-
կիւլի կէօրիւնտիւ, լէզըլմընը չէզէէէ-
Ծանփէլլում ծմխնի իւզէրնի, հիւճուա իմմի-
էէ հազրքանա :

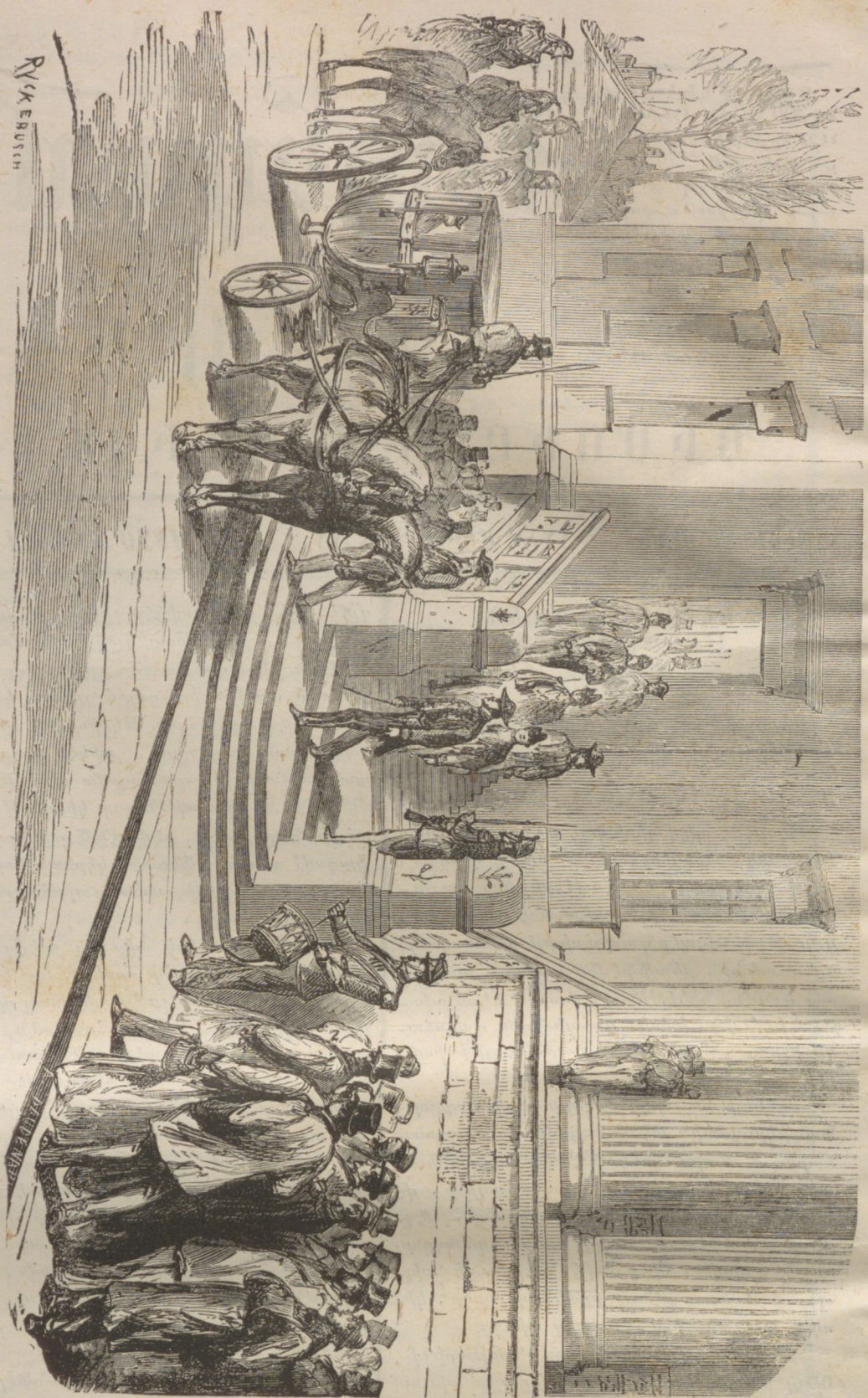
«Նե՛», պիր առեմէ գարշը իգի՛ն քիշի՛ն
այլը՛ պ, այլը՛ պ . պէ՛նաորը՛ էֆէնտի, Նե՛նա
շունչաբոր զուրմահա՛ պապ : Նիւթէ՛նիգ
պունիւր, զե՛րէն՛ օրուպ, բէնիգ՛ պէ իէր
հաղորդն՛ զը յմէ՛ ինի, նամուս նիգադնիւր
զը յմէ՛ ինտու՛ն զիւառն՛ պիլիլըլը»:

Ճանաչելու օժիւ, հէկէն կէկէն կէնճ տալէ
մին մէքըլիւր թահգիրէրմանէն, զաղապար
կէկէրէք, ալիւր տալը գաճը, ախօյլ մէքը նի
հէկէի լիւլ տուրտու իւտ ալ, մէքըն մուռն
քէնախնաւն կիւտաւ կէնճ, գազիկէ լիւ
վէ ալէլ խուտու, մաճիւր օլտուգունու կի
տիւքալ, Գօնիւրալինէնին թարփիւն ախ
լիւք կէկէրէք, քէնախի տալին, աղբը
տան աղբը գաճախալ աղալար :

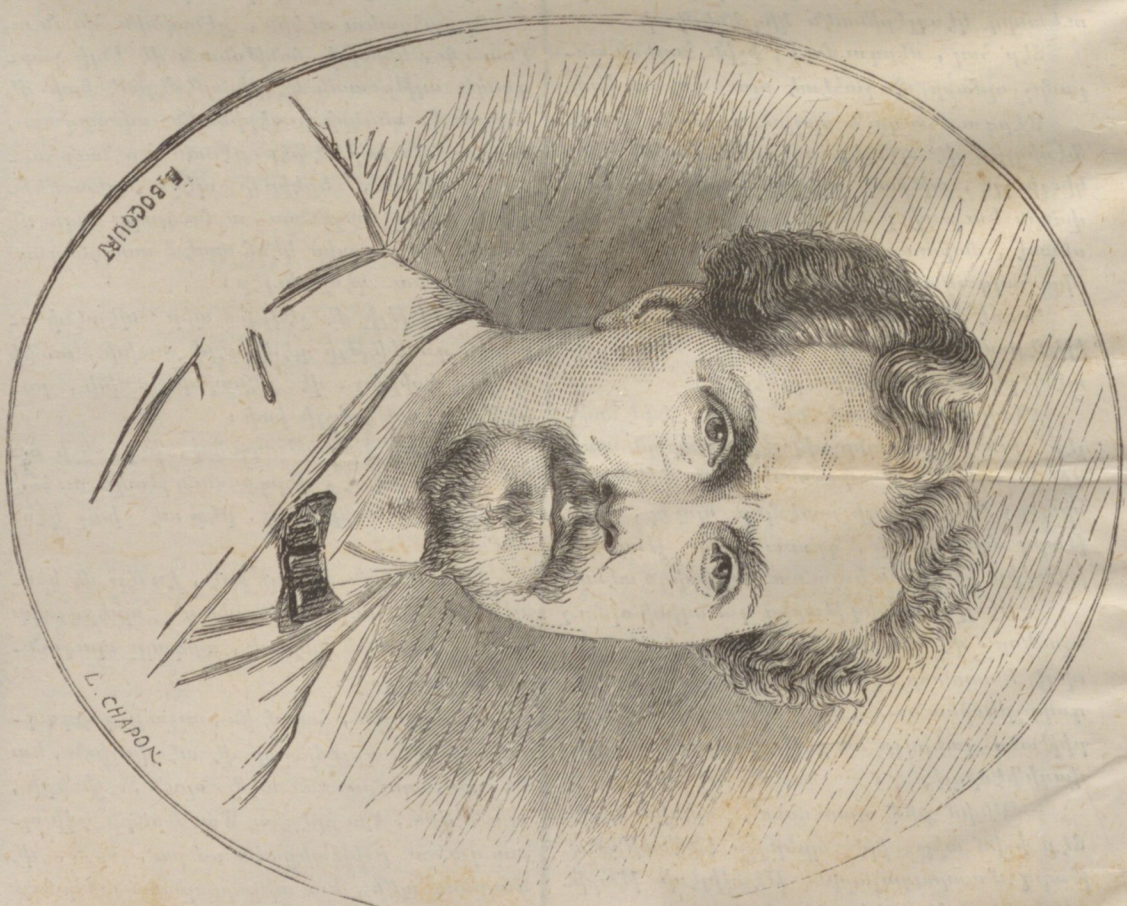
Գարիբալդինո խւէ, Էպիլէննտէն, քէնախոս
տախիլ զաշնմատ գարաւոր վերվիշ խախ չիւն
քիւ, Խոշ քիւշիւ, սկիւր քիւշիլի Էնէլմտախորէր
Նապէտ, Իրի քիւշիլնին, Իրի քիւշիլնի գարշ
աւալիս զմէկէ զպղծաբարձաւորսն, Իւկք չիւր
սկիւր Խովնո գարվիշ օրմաշունըր, ապրանի առ
թևիմտ, քէնախոսէ սկիւր սլիւրճան թուգիմտ
խախ :

Իմախ, մէջբերու գաղութաւն տխարը չէ
դան կէնճ ասու՞մ իլէ, էլ լիլէրի երազանճը ս
տէ՞մ, մաճէլլի մէջգլուրտա, եալլընդ գա
տրար :

«Նարայանը, աշխարհից էա, էֆէնալ
աէյի, էէնի կէլէն կէնձ առէմ սիւսլ իլլէ
աբթաւ,
—Խալլը, սանա տօգանտատուլար պիլէ
էլլը, մըլլըուձն աշլալ չարիլընլար, էէլ
էլլնաւ տապիլ զատէմ տօրաթար խոլ
լւչիւնիւն տալիս, իշլէրլիւն պիլիլիլալ, պի
լաթաֆա էֆիլիլիլիլ խոլմէ էֆէնալ, ս
սնա մա ամալն էէնի, էէն ամալն էէնի

R. & E. BRUSH

L. LIX

